

Dilluns 7 de juny de 2010

Activitats amb motiu de l'estrena al Teatre Romea d' *Angelina o el Honor de un brigadier*, d'Enrique Jardiel Poncela, amb direcció de Juan Carlos Pérez de la Fuente

Jardiel, con el viento en contra
Conferència sobre Enrique Jardiel Poncela
a càrrec de l'escriptor i crític teatral **Marcos Ordóñez**

7 DE JUNY, 19 H - TEATRE ROMEA
Carrer Hospital, 51
Entrada lliure

Organitza: Fundació Romea per a les Arts Escèniques

Jardiel a Hollywood: Projectió de la pel·lícula
Angelina o el Honor de un brigadier, de Louis King

7 DE JUNY, 22H – FILMOTECA DE CATALUNYA
Av. de Sarrià, 33

Entrada General Filmoteca: 2,70€

Compra d' entrades 1h abans de la projecció

Fundació Romea en col·laboració amb la Filmoteca de Catalunya

Enrique Jardiel Poncela

"El artista como las cometas, sólo toma altura con el viento en contra."

Enrique Jardiel Poncela

Escriptor i dramaturg espanyol conegut pel seu estil únic i inconfusible. La seva obra, relacionada amb el teatre de l'absurd, s'allunyà de l'humor tradicional i s'apropà a un teatre de caire intel·lectual, inversemblant i il·lògic. Trencà amb el naturalisme tradicional imperant de l'època, i aquest fet li suposà dures crítiques al llarg de la seva trajectòria professional, especialment durant el franquisme. Un exemple d'això serà *Angelina o el Honor de un brigadier* (1934), sàtira del món sentimental i post romàntic de finals del s. XIX, que no deixà indiferent a ningú des del moment de l'estrena.

L'originalitat de Jardiel no rau tant en la selecció dels temes pròpiament sinó més aviat en la creació de situacions grotesques, ridícules o increïbles. Aconsegueix aquests tipus d'ambients a través de la ironia, diàlegs vivaces, equívocs, sorpreses o contrastos d'estils i registres, tot barrejant el sublim i el vulgar. L'aportació de la seva obra consisteix en l'encadenament de situacions inversemblants, la curada utilització del llenguatge, el domini absolut de la construcció dramàtica, la inclusió de trames de tipus

novel·lesc o detectivesc i un sentit de l'humor savi, enginyós.

Enrique Jardiel Poncela nasqué el 15 d'octubre de 1901 a Madrid. Fill de la pintora Marcelina Poncela i el periodista Enrique Jardiel, qui es va dedicar al llarg de la seva vida a l'escriptura dramàtica sense obtenir gaire èxit. Jardiel començà a estudiar la carrera de Filosofia i Lletres la qual abandonà al poc temps per dedicar-se hi al periodisme i la literatura. Publica el seu primer relat l'any 1920 a la publicació *El Imparcial*.

És en aquest període que col·labora amb José López Rubio i es centra a l'escriptura humorística participant en revistes com *Buen Humor* o *Gutiérrez*. A començaments de la dècada dels 20, el seu amic Ramón Gómez de la Serna li fa canviar la manera d'entendre la literatura, i passa a ser la seva gran influència. Altres personalitats de l'època que compartien publicació amb ell eren: Miguel Mihura, Tono, Edgar Neville, Manuel Abril i Enrique Díaz Casariego.

La seva primera obra teatral estrenada va ser *Una noche de primavera sin sueño* (1927). En aquesta primera etapa de la seva carrera també exercí com a novel·lista, i debutà amb *Amor se escribe sin hache* (1929), el seu primer gran èxit. Posteriorment, destaquen *¡Espérame en Siberia, vida mía!* (1930), *Pero...¿Hubo alguna vez once mil vírgenes?* (1931) i *La tournée de Dios* (1932).

L'any 1930 estrena *El cadáver del señor García*, la qual significarà un estrepitos fracàs, i poc temps després, decideix marxar a Estats Units per obrir-se camí com a guionista per *20th Century Fox*, a Hollywood. Escriu títols com *Primavera en Otoño* (1933) o *Una viuda*

Institucions

Protectors d'or

Protectors plata

Protectors

Col·laboradors

romàntica (1933). Anirà alternant les seves estades a Espanya i Estats Units. Així estrena *Angelina o el Honor de un brigadier* (1934), que més tard seria titulada *Angelina o un drama en 1880*. Farà la versió cinematogràfica d'aquesta obra a Hollywood amb direcció de Louis King (1935).

Angelina o el Honor de un brigadier. Drama en vers ambientat a finals del s. XIX. És una de les obres més delirants del dramaturg, pionera dintre del teatre d'humor a Espanya, per les seves aportacions avantguardistes en el llenguatge que emprà, el seu original concepte de l'humor, i la renovació en els comportaments socials dels seus personatges. Jardiel ens ofereix nous punts de vista sobre el conflicte del baró burlat, el drama del *donjuanismo* o l'incipient emancipació de les dones. Jardiel aprofundeix en la eterna lluita de contraris: pares/fills, marit/muller, progrés/immobilisme, tradició/Vanguardia.

Els primers anys de la dècada dels '40 seran molt productius per Jardiel. Estrena *Eloísa está debajo de un almendro* (1940) en el Teatro Comèdia de Madrid, considerada la seva obra mestra. Destaquen també *El amor sólo dura 2.000 metros*, *Los ladrones somos gente honrada*, *Madre (el drama padre)*, *Es peligroso asomarse al exterior* i *Los habitantes de la casa dehabitada*. A partir d'aquest moment, Jardiel veurà la seva carrera professional truncada degut a diferents personals i fracassos professionals, com: *Agua, aceite y gasolina* (1946), *Como mejor están las rubias es con patatas* (1947) i *Los tigres escondidos en la alcoba* (1949), estrepitós fracàs que el portarà a la ruïna econòmica.

Mor de càncer l'any 1952, arruïnada i apartada de la vida pública. Enterrat a Madrid, en el seu nínxol destaca l'epitafi: *Si queréis los mayores elogios, moríos.*

Marcos Ordóñez

Escriptor, periodista i crític teatral en *Babelia*, el suplement literari d'*El País*, en Marcos Ordóñez és un bon coneixedor del teatre i de l'obra de Jardiel. És professor de guió i direcció d'actors en la Universitat Pompeu Fabra. Com escriptor, és autor de diverses novel·les i llibres de contes, entre els quals destaquen *El signo de los tiempos*, (1988), *A cualquiera puede sucederle* (1990), *Una vuelta por el Rialto* (1994), *Rancho aparte* (1997), *Puerto Ángel* (2000), *Tarzán en Acapulco* (2001), *Las memorias de Núria Espert* (2002), *Comedia con fantasmas* (2002), *A pie de obra: Escritos sobre teatro* (2003), *Beberse la vida: Ava Gardner en España* (2004), *De aire y fuego* (2007), *Detrás del hielo* (2006), *Ronda del Gijón* (2007) i *Alfredo el Grande: Vida de un cómico* (2008).

Jardiel a Hollywood: la pel·lícula *Angelina o el honor de un brigadier*

Estrenada l'any 1935, i dirigida per Louis King, *Angelina o el honor de un brigadier* és una comèdia basada en l'argument de l'obra d'Enrique Jardiel Poncela amb repartiment nacional i producció i direcció dels EUA. En paraules de l'escriptor Guzmán Urrero Peña, autor del llibre *En el cine de Jardiel Poncela: memoria y balance*, "es tracta d'un film singular, no només per incloure en el seu repartiment a estrelles com José Crespo, Juan Torenà i Rosita Díez Gimeno, sinó també per tractar-se d'una peça en vers plena de peripècties inaudites, segurament incomprendible per al seu director i per tot l'equip tècnic anglosaxó".

Fitxa de la pel·lícula ***Angelina o el honor de un brigadier***

Director: **Louis King**

Guió: **Enrique Jardiel Poncela y Betty Reinhardt**

Director de Fotografia: **Daniel Clark**

Muntatge: **Ernest Nims**

Productor: **John Stone**

Direcció artística: **Duncan Cramer**

Producció: **Fox Film Corporation**

Repartiment: **Julio Peña, José Crespo, Antonio Vidal, María Calvo, Rosita Díaz Gimeno, Martín Garralaga, José "Pepet" Peña, Andrés De Seguro, Rina De Liguero, Aura De Silva, Juan Torenà, Enrique De Rosas, Paco Moreno, Romualdo Tirado, Ligia De Golconda, Raquel Ríos, Magdalena Molino, Rosa Elvira Álvarez.**

Fotograma de la pel·lícula

Sinopsi: Angelina, filla de Don Marcial, el brigadier, s'escapa amb Germán el dia de la seva petició de mà. El seu pare i Rodolfo, el nuvi abandonat, els persegueixen. Don Marcial es debat en duel amb Germán i el fereix, i s'adona aleshores que la seva muller, Marcela, l'estava enganyant també amb el mateix galant. El brigadier veu el seu honor embrutit i decideix prendre mesures dràstiques.

Per a més informació:

Fundació Romea per a les Arts Escèniques

Lidia Giménez lgimenez@fundaciromea.com

Rubén Salinas info@fundaciromea.com

Telèfon: 93.318.14.31

Col·laboradors

Institucions

Protectors d'or

Protectors plata

Protectors

Colaboradors